

Književnost.

Slovenska književnost.

Materin blagoslov. Igra v treh dejanjih. Spisal Anton Klodič-Sabladoski. Stranij 80. Cena 18 kr. (Slovanske knjižnice snopič 40.) — Tu imate preprosto igro brez živahnega dejanja in zanimive spletke. Na odru utegne goriškim domačinom ugajati, za bralca je pač premalo mična. Tudi beseda je nekoliko trda. Jako hvalevredno pa je, da je predmet povzet iz narodnega življenja.

Posavček. Slika iz življenja v polpretekli dóbi. Spisal Anton Sušnik. Str. 83. Cena 18 kr. (Slovanske knjižnice snopič 41.) — Nesrečna deklica Rezika vrže otroka v Savo (zato Posavček); otmó ga, ona ga najde, skrbi zanj, njen poskušeni detomor pride na dan, ona pride pred porotnike, oprosté jo; med tem umrje njenemu ljubimcu žena in Rezika ga sedaj vzame. — V tej sliki je mnogo dejanja, preveč, da bi je bil pisatelj obvladal in umno obdelal. Takoj čutiš, ko bereš to delce, da tej tvarini pisatelj ni bil kos; tehnika je okorna. Prav v tej sliki vidi bralec vse vrline in slabosti pokojnega Sušnika. Četudi ni kaka stvar prav verjetna, pisatelj jo potlači v svoj načrt brez hudih pomislov. Pokojnik je vedno delal hitro, prehitro, zato je bilo urednikom treba piliti njegove spise, da so bili sposobni za objavo. Ostre pile pogrešamo tudi v tem delcu jako.

Bele noči. Sentimentalen roman. (Iz spominov sanjalca.) Ruski spisal Th. M. Dostojevskij. Poslovenil J. J. Kogej. 12°. Str. 72. Cena 25 kr. — „Bele noči“ dobro kažejo značaj Dostojevskega, a dvomimo, da bi bilo naše slovstvo mnogo pridobilo po tej nenavadni povesti. Značaji oseb so povsem čudaški — razven jednega, dasi dobri in dokaj lepi. Prevod je gladek; prelagalcu se vidi, da je že vajen svojega dela. — Jako čudno je, da A. G. na platnicah tega delca piše: „Svoje ime je pa (D.) proslavil šele z romanom ‚Mrtve Duše‘ (v slovenskem prevodu izdala Mat. Slov.“). Mrtvih Duš ni spisal D., ampak Gogolj.

Antona Martina Slomškega spisi, zbrani za mladino. Urejuje in izdaja Slomšekov odsek „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“. I. Pesmi. 1. Sn. za srednjo stopnjo. Zbral in uredil Dr. Janko Bezjak. (Knjižnice za mladino 8. snopič.) 8°. Str. 77. Cena 20 kr. — Tukaj je 39 Slomšekovih pesmij. Misel, ki je tu uresničena, je jako umna in lepa. Naj bi se knjižica pridno dajala otrokom v roko.

Vse tu-le doslej navedene knjige je tiskala in založila „Goriška tiskarna“ v Gorici.

J. Giontini je založil dve knjižici, jedno v 2. natisu:

Robinzon. Povest za slovensko mladino. Stavljena po najboljših izdajah. V Ljubljani, 1895.

8°. Str. 110. Cena 50 kr. — To knjižico lahko priporočamo mladini. Zabave in pouka ponuja veliko, pa tudi v jezikovnem oziru je hvale vredna. Zastran slik bi pa rekli, da za knjižico in za bralca nimajo tolike cene, kolikor so morda stale založnika.

Krištofa Šmida sto malih pripovedek za mladino. Poslovenil f Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vladnici v Ljubljani. Z nekaterimi podobami. Drugi popravljeni natisek. V Ljubljani 1895. V založbi in na prodaji pri Janežu Giontiniju, knjigarji. 16°. Str. 120. Cena 40 kr. — Ta knjižica je res vredna, da se je v drugič natisnila. Ni boljše šole za lepo in nedolžno življenje, kakor je ta knjižica —: nauk v vzgledih. Tudi ta knjižica ima poleg dobre vsebine lepo jezikovno obliko.

Povesti, slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo. Zbral in uredil Andrej Kalan, urednik Domoljuba. Ponatis iz Domoljuba. VII. zvezek. Str. 136. VIII. zvezek. Str. 112. Vsak zvezek po 20. kr. Dobivata se v Katoliški Bukvarni. — V obeh zvezkih je 23 povestij, jako primernih za slovensko ljudstvo. Kakor smo rekli o drugih zvezkih, tako rečemo tudi o teh: Jako želimo, da bi se razširili in pridno čitali po slovenskih hišah. Kako hvaležni smo gospodu izdajatelju vsi, ki želimo dajati ljudem dobrega berila v roke!

Ogled po bolgarski književnosti.

(Spisal Fr. Kovačič.)

(Dalje.)

III. Narodno bolgarsko pesništvo.

Ako hočemo vsaj v glavnih potézah spoznati razvoj bolgarskega slovstva, moramo se posebej ozreti na narodno pesništvo, ki je — kakor pri drugih Slovanih — tudi pri Bolgarjih jako važno v narodni književnosti. — Kakor Srb, tako, in morda še bolj, rad poje tudi Bolgar. Ne samo pri zabavah, ampak tudi pri delu, doma in na polju, zlasti pri žetvi in na paši mnogo poje; na jednom bregu pojejo žanjice, na drugem jim pastirji odgovarjajo. Vsako znamenitejšo delo konča Bolgar s pesmijo. Zlasti ob večernem mraku in pa v šumi radi pojó; šumski mir in večerna tihota daje neki poseben čar njihovim pesmim.

Tudi vojaki na potu si pojó, tako, da jim skoro ne bi trebalo bobnov in trobent. Ravno tako meščani ne opravijo nobene pojedine brez pesmi; da, še celó ljudski učitelji in pisatelji začenjajo in končavajo svoje skupščine s pesmijo.¹⁾

Kakor Srbi, tako imajo tudi Bolgarji svoje slepce, ki opevajo slavo starih junakov. Zlasti ženske vedó pri Bolgarjih mnogo pesmij in rade pojó (pesnopoijke). Kakor Srbi „gosle“, tako imajo tudi

¹⁾ Jireček, Das Fürstenthum Bulgarien 87.